

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 15/21
U Luxembourg 11. veljače 2021.

Presuda u predmetima C-407/19 Katoen Natie Bulk Terminals NV i General Services Antwerp NV
/Belgische Staat i C-471/19 Middlegate Europe NV/Ministerraad

Zakon kojim se rad u lukama rezervira za priznate radnike može biti usklađen s pravom Unije ako se njime nastoji jamčiti sigurnost u lučkim područjima i sprečavanje nezgoda na radu.

Međutim, postupanje zajedničke administrativne komisije prilikom priznavanja lučkih radnika nije ni nužno ni prikladno za postizanje zadanog cilja

U belgijskom pravu rad u lukama uređen je, među ostalim, Zakonom o organizaciji rada u lukama, prema kojem taj rad mogu obavljati samo priznati lučki radnici. Europska komisija uputila je 2014. Belgiji pismo opomene u kojem je navela da se njezinim zakonodavstvom o radu u lukama povređuje sloboda poslovnog nastana (članak 49. UFEU-a). Nakon tog pisma, ta država članica donijela je 2016. Kraljevsku uredbu o priznavanju lučkih radnika u lučkim područjima, kojom se utvrđuju pravila o provedbi Zakona o organizaciji rada u lukama, nakon čega je Komisija zatvorila postupak zbog povrede obveze protiv nje.

U predmetu Katoen Natie Bulk Terminals i General Services Antwerp (C-407/19) ta dva društva, koja obavljaju lučke djelatnosti u Belgiji i inozemstvu, zahtijevala su od Raada van State (Državno vijeće, Belgija) poništenje te Kraljevske uredbe iz 2016. jer su smatrala da se njome ograničava njihova sloboda da zaposle lučke radnike podrijetlom iz drugih država članica koje nisu Belgija kako bi radili u belgijskim lučkim područjima.

U predmetu Middlegate Europe (C-471/19) dotično društvo bilo je obvezano platiti novčanu kaznu nakon što su belgijske policijske službe utvrdile povredu rada u lukama koju je počinio nepriznati lučki radnik. U okviru postupka koji se vodio pred sudom koji je uputio zahtjev u tom drugom predmetu, odnosno Grondwettelijk Hofom (Ustavni sud, Belgija), to društvo osporavalo je ustavnost Zakona o organizaciji rada u lukama jer je smatralo da se njime povređuje sloboda trgovanja i poduzetništva za poduzetnike. Ističući da je ta sloboda, zajamčena belgijskim Ustavom, usko povezana s nekoliko temeljnih sloboda zajamčenih UFEU-om, poput slobodnog pružanja usluga (članak 56. UFEU-a) i slobode poslovnog nastana (članak 49. UFEU-a), taj sud odlučio je, kao što je to učinio Raad van State (Državno vijeće) u okviru prvog predmeta, postaviti Sudu pitanje o usklađenosti nacionalnih pravila kojima se održava na snazi poseban sustav zapošljavanja lučkih radnika s tim odredbama. Spojenim predmetima, uz odgovor koji je trebao dati na to pitanje, od Suda je zatraženo da razvije dodatne kriterije koji bi omogućili da se razjasni usklađenost sustava lučkih radnika sa zahtjevima prava Unije.

Ocjena Suda

Sud prije svega utvrđuje da propis o kojem je riječ u glavnom postupku, propis države članice kojim se nerezidentne poduzetnike koji se žele nastaniti u Belgiji kako bi ondje obavljali lučke poslove ili koji ondje žele pružati lučke usluge a da se ondje ne nastane obvezuje da zapošljavaju samo priznate lučke radnike poput onih u skladu s tim propisom, sprečava takve poduzetnike da se koriste svojim osobljem ili da zaposle druge nepriznate radnike. Stoga taj propis, koji može učiniti manje privlačnim poslovni nastan tih poduzetnika u Belgiji ili njihovo pružanje usluga u toj državi članici, čini ograničenje tih dviju sloboda poslovnog nastana i pružanja usluga, zajamčenih člancima 49. i 56. UFEU-a. Sud tako podsjeća na to da se takvo ograničenje može opravdati važnim razlogom u općem interesu, pod uvjetom da se njime može jamčiti ostvarenje cilja koji se njime nastoji postići i da ne prekoračuje ono što je nužno da ga se postigne. U ovom slučaju Sud

ističe da se propis o kojem je riječ ne može sam po sebi smatrati neprikladnim ili neproporcionalnim za postizanje zadanog cilja, odnosno jamčenja sigurnosti u lučkim područjima i sprečavanja nezgoda na radu. Cjelokupno ocjenjujući sustav o kojem je riječ, Sud presuđuje da je takav propis usklađen s člancima 49. i 56. UFEU-a, ako se navedeni uvjeti i pravila, s jedne strane, zasnivaju na objektivnim i nediskriminatornim kriterijima koji su unaprijed poznati i omogućavaju lučkim radnicima drugih država članica da dokažu da u svojoj državi podrijetla ispunjavaju jednake zahtjeve poput onih koji se primjenjuju na nacionalne lučke radnike i, s druge strane, ne uspostavljaju ograničenu kvotu radnika koji se mogu tako priznati.

Zatim, ispitujući usklađenost pobijane Kraljevske uredbe s različitim slobodama kretanja zajamčenima UFEU-om, Sud navodi da je nacionalni propis o kojem je riječ ograničenje i slobodnog kretanja radnika, utvrđenog u članku 45. UFEU-a, jer može imati odvrćajući učinak prema radnicima i poslodavcima podrijetlom iz drugih država članica. Stoga Sud ocjenjuje nužnost i proporcionalnost različitih mjera sadržanih u tom propisu u odnosu na cilj jamčenja sigurnosti u lučkim područjima i sprečavanja nezgoda na radu.

U tom pogledu Sud smatra da propis o kojem je riječ, a prema kojem, osobito:

- lučke radnike priznaje administrativna komisija, koju zajedno čine članovi koje imenuju organizacije poslodavaca i organizacije radnika;

- ta komisija, ovisno o potrebama za radnom snagom, također odlučuje moraju li priznati radnici biti uključeni u kvotu lučkih radnika, pri čemu je za lučke radnike koji nisu preuzeti u tu kvotu trajanje njihova priznavanja ograničeno na trajanje njihova ugovora o radu, tako da se svaki put mora pokrenuti novi postupak priznavanja za svaki novi ugovor koji sklapaju;

- nije predviđen nikakav maksimalni rok u kojem navedena komisija mora odlučiti,

nije usklađen sa slobodama kretanja iz članaka 45., 49. i 56. UFEU-a zbog toga što nije ni nužan ni prikladan za postizanje zadanog cilja.

Kao drugo, Sud ispituje uvjete priznavanja lučkih radnika. Prema propisu o kojem je riječ, osim ako može dokazati da u drugoj državi članici ispunjava jednake uvjete, radnik mora ispuniti zahtjeve zdravstvene sposobnosti, prolaska psihološkog testa i prethodnog stručnog osposobljavanja. Prema mišljenju Suda, ti zahtjevi su uvjeti koji mogu osigurati sigurnost u lučkim područjima i proporcionalni su u odnosu na takav cilj. Stoga su takve mjere usklađene sa slobodama predviđenima člancima 45., 49. i 56. UFEU-a. Međutim, Sud smatra da je na sudu koji je uputio zahtjev da ispita može li se zadaćom povjerenom organizaciji poslodavaca i, prema potrebi, sindikatima priznatih lučkih radnika prilikom imenovanja tijela zaduženih za provođenje tih pretraga, testova ili ispitivanja dovesti u pitanje njihova transparentnost, objektivnost i nepristranost.

Kao treće, Sud presuđuje da dotični propis, kojim se predviđa održavanje na snazi priznavanja koje je lučki radnik dobio na temelju ranijeg pravnog uređenja i njegovo uključivanje u kvotu lučkih radnika, očito nije neprikladan za postizanje zadanog cilja ni neproporcionalan u pogledu tog cilja, tako da je u tom pogledu također usklađen sa slobodama utvrđenima u člancima 45., 49. i 56. UFEU-a.

Kao četvrto, Sud smatra da je propis o kojem je riječ, na temelju kojeg se na prijenos lučkog radnika u kvotu radnika lučkog područja različitog od onoga u kojem je on dobio svoje priznanje primjenjuju uvjeti i pravila određeni kolektivnim ugovorom o radu, usklađen sa slobodama kretanja predviđenima člancima 45., 49. i 56. UFEU-a. Ipak, na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri jesu li ti određeni uvjeti i pravila nužni i proporcionalni u pogledu cilja osiguranja sigurnosti u svakom lučkom području.

Naposljetku, Sud navodi da propis prema kojem logistički radnici u lučkim područjima moraju imati „potvrdu o sigurnosti” čiji su uvjeti izdavanja predviđeni kolektivnim ugovorom o radu nije neusklađen sa slobodama navedenima u člancima 45., 49. i 56. UFEU-a ako su uvjeti izdavanja

takve potvrde nužni i proporcionalni u odnosu na cilj jamčenja sigurnosti u lučkim područjima te se postupkom predviđenim za njezino stjecanje ne nalažu nerazumna i neproporcionalna administrativna opterećenja.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106